

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гуманітарно-педагогічний факультет

“19” червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Правове регулювання медіабізнесу»**

Галузь знань С Соціальні науки, журналістика та інформація

Спеціальність С 7 Журналістика

Освітня програма Журналістика

Факультет (ННІ) гуманітарно-педагогічний

Розробники: кандидат юридичних наук Івченко Б.-Ю.В.

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни «Правове регулювання медіабізнесу»

Вивчення дисципліни має на меті надати студентам загальне уявлення про сутнісний зміст явища медіаіндустрія її особливості, основні етапи та сучасні тенденції її розвитку, складові елементи медіаіндустрії та специфіку діяльності медіаорганізацій, адже у сучасному світі медіаіндустрія є суттєвою частиною національної і світової економічної системи, яка, окрім внеску у створення валового світового і внутрішнього продукту, має суттєвий вплив на всі аспекти життя як окремої особи, так і суспільства в цілому.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	С7 «Журналістика»	
Освітня програма	«Журналістика»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	1	
Семестр	2	
Лекційні заняття	15 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	15 год.	год.
Лабораторні заняття	-	год.
Самостійна робота	60 год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: вивчення дисципліни полягає в опануванні здобувачами вищої освіти теоретичних знань і формування у них практичних умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, пов'язаних із інформаційним правом, правовим регулюванням засобів масової інформації, реклами, діяльності журналістів та ін., а також щодо правильного застосування норм законодавства у цій сфері. Особлива увага приділяється ознайомленню студентів з юридичними аспектами медіабізнесу,

визначенню сутнісних характеристик таких явищ як медіаіндустрія, медіаринок та питанням інструментарію медіамаркетингу і медіаменеджменту.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та інноваційного характеру у сфері журналістики.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Здатність планувати час та управляти ним.

ЗК06. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК02. Здатність критично осмислювати проблеми у сфері журналістики та дотичні до них міждисциплінарні проблеми.

СК03. Здатність приймати ефективні рішення у сфері журналістики.

СК07. Здатність забезпечувати та оцінювати стратегічний розвиток команди.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН01. Приймати ефективні рішення з проблем журналістики, у тому числі в умовах багатокритеріальності, неповних та суперечливих інформації та вимог.

ПРН03. Проводити збір, інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи досліджень.

ПРН06. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН07. Дискутувати зі складних комунікаційних проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН09. Проводити порівняльний аналіз законодавчої бази та діяльності окремих медіаінституцій України та країн Європейського Союзу

ПРН11. Брати продуктивну участь у розробленні проєктів документів, що регламентують діяльність в усіх сферах журналістики, обґрунтовувати суспільну потребу в їх прийнятті, прогнозувати результати їх впливу на суспільство.

ПРН12. Розробляти та реалізовувати інноваційні та дослідницькі проєкти у сфері журналістики з урахуванням правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.

ПРН13. Організовувати роботу колективу, забезпечувати професійний розвиток його членів та досягнення поставлених цілей.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			Л	П	Лаб	інд	с.р.		Л	П	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Медіабізнес, базові поняття та практичний інструментарій														
Тема 1. Термінологічна база галузі медіабізнесу.		8	1	1			6							
Тема 2. Традиційні і нові медіа та їх роль у галузі медіабізнесу, проблемні питання.		12	2	2			8							
Тема 3. Медіаіндустрія, функціональна спрямованість та практична реалізація.		12	2	2			8							
Тема 4. Медіаринок, особливості функціонування.		12	2	2			8							
Разом за змістовим модулем 1.		44	7	7			30							
Змістовий модуль 2. Медіаменеджмент та медіамаркетинг як базові складові медіабізнесу														
Тема 5. Бізнес моделі у медіабізнесі: поняття, види, компоненти.		12	2	2			8							
Тема 6. Медіаменеджмент, сутність, моделі та підходи.		12	2	2			8							
Тема 7. Медіамаркетинг, особливості та інструментарій.		12	2	2			8							
Тема 8. Медіабізнес в Україні, нормативно-правова база та організаційно-правові форми.		10	2	2			6							
Разом за змістовим модулем 2		46	8	8			30							
Усього годин		90	15	15			60							

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Тема 1. Термінологічна база галузі медіабізнесу.	1
2	Тема 2. Традиційні і нові медіа та їх роль у галузі медіабізнесу, проблемні питання.	2
3	Тема 3. Медіаіндустрія, функціональна спрямованість та практична реалізація.	2
4	Тема 4. Медіаринок, особливості функціонування.	2
5	Тема 5. Бізнес моделі у медіабізнесі: поняття, види, компоненти.	2
6	Тема 6. Медіаменеджмент, сутність, моделі та підходи.	2

7	Тема 7. Медіамаркетинг, особливості та інструментарій.	2
8	Тема 8. Медіабізнес в Україні, нормативно-правова база та організаційно-правові форми.	2

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Термінологічна база галузі медіабізнесу.	1
2	Тема 2. Традиційні і нові медіа та їх роль у галузі медіабізнесу, проблемні питання.	2
3	Тема 3. Медіаіндустрія, функціональна спрямованість та практична реалізація.	2
4	Тема 4. Медіаринок, особливості функціонування.	2
5	Тема 5. Бізнес моделі у медіабізнесі: поняття, види, компоненти.	2
6	Тема 6. Медіаменеджмент, сутність, моделі та підходи.	2
7	Тема 7. Медіамаркетинг, особливості та інструментарій.	2
8	Тема 8. Медіабізнес в Україні, нормативно-правова база та організаційно-правові форми.	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутнісний зміст та загальна характеристика понять «медіапростір» та «медіасередовище».	6
2	Тема 2. Тенденції розвитку телебачення, радіомовлення, друкованих медіа в Україні та основні тренди розвитку нових медіа.	8
3	Тема 3. Культурна індустрія і її зв'язок з медіаіндустрією, тенденції розвитку культурного середовища та розвитку індустрії дозвілля в Україні.	8
4	Тема 4. Географічний та ресурсний ринок медіа, загальна характеристика.	8
5	Тема 5. Комерційні, некомерційні та гібридні моделі у медіабізнесі.	8
6	Тема 6. Правова база функціонування медійних підприємств та особливості управління у медіабізнесі.	8
7	Тема 7. Медіаринок (сегментація і позиціонування), методологія медіамаркетингу.	8
8	Тема 8. Медіабізнес, реєстрація та ліцензування, проблемні питання власності у галузі.	6

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист проектів.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму.
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» Розподіл балів за видами навчальної діяльності

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Медіабізнес, базові поняття та практичний інструментарій		
П.р.1. Термінологічна база галузі медіабізнесу.	ПРН1, ПРН 3, ПРН7, в тому числі знати основні поняття медіабізнесу та їх сутнісні характеристики, зміст та загальну характеристику понять «медіапростір» та «медіасередовище», різновиди традиційних та нових медіа та розуміти їх роль у галузі медіабізнесу, тенденції розвитку телебачення, радіомовлення, друкованих медіа в Україні та основні тренди розвитку нових медіа, зміст поняття «медіаіндустрія», її функції та практичну складову, особливості культурної індустрії і її зв'язок з медіаіндустрією в Україні, особливості медіаринку та його функціонування, розрізняти географічний та ресурсний ринок медіа.	10
П.р.2 Традиційні і нові медіа та їх роль у галузі медіабізнесу, проблемні питання.		10
П.р.3 Медіаіндустрія, функціональна спрямованість та практична реалізація.		10
Л.р.4. Медіаринок, особливості функціонування		10
Самостійна робота 1. Сутнісний зміст та загальна характеристика понять «медіапростір» та «медіасередовище». Тendenції розвитку телебачення, радіомовлення, друкованих медіа в Україні та основні тренди розвитку нових медіа.		30

Культурна індустрія і її зв'язок з медіаіндустрією, тенденції розвитку культурного середовища та розвитку індустрії дозвілля в Україні. Географічний та ресурсний ринок медіа, загальна характеристика.		
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Медіаменеджмент та медіамаркетинг як базові складові медіабізнесу		
П.р.5. Бізнес моделі у медіабізнесі: поняття, види, компоненти.	ПРН1, ПРН3, ПРН9, ПРН11, ПРН12, ПРН13, в тому числі знати особливості створення та компоненти бізнес моделей у медіабізнесі, комерційні, некомерційні та гібридні моделі у медіабізнесі, сутнісні характеристики поняття «медіаменеджмент» та підходи до його розуміння, законодавство, що здійснює регулювання діяльності медійних підприємств, особливості та інструментарій. медіамаркетингу, особливості сегментації і позиціонування медіаринку, організаційно-правові форми. медіабізнесу в Україні, правила реєстрації та ліцензування у галузі медіабізнесу.	10
П.р.6. Медіаменеджмент, сутність, моделі та підходи.		10
П.р.7. Медіамаркетинг, особливості та інструментарій.		10
П.р.8. Медіабізнес в Україні, нормативно-правова база та організаційно-правові форми.		10
Самостійна робота 2. Комерційні, некомерційні та гібридні моделі у медіабізнесі. Правова база функціонування медійних підприємств та особливості управління у медіабізнесі. Медіаринок (сегментація і позиціонування), методологія медіамаркетингу. Медіабізнес, реєстрація та ліцензування, проблемні питання власності у галузі.		30
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати та мультимедійні презентації повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=5133>);
- посилання на цифрові освітні ресурси:
<https://www.un.org>
<https://mcsc.gov.ua/>
<http://khp.org/>
- підручники, навчальні посібники:
<https://dspace.onua.edu.ua/items/bb03e27d-7b46-4efe-9ab4-13effe8ed66c>
<http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/handle/123456789/6511>
<https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/7140722c-86c7-4e49-ae18-8753109818b8/content>
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

11.І. Базова

1. Бойчук І. М. Основи медіабізнесу [Електронний ресурс] : підручник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент». КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 323 с.
2. Правове регулювання засобів масової інформації в Україні / І. М. Бойчук, І. М. Копистинська // Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. Серія : Право. 2017. № 3. С. 138-145.
3. Людвик І. В. Засоби масової інформації як інститут громадянського суспільства: конституційно-правові аспекти // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. 2016. Вип. 4. С. 25-30.
4. Медіаменеджмент і медіамаркетинг: концепти, стратегії, практики: навчальний посібник / О.Т. Марків; Український державний університет імені Михайла Драгоманова. Київ : Вид-во УДУ ім. Михайла Драгоманова, 2024. 116 с.
5. Основи медіабізнесу [Електронний ресурс] : підручник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» / З. В. Григорова, О. А. Сухорукова, А. В. Кваско, Л. П. Шендерівська ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 323 с.
6. Павликівський В. І. Кримінально-правове забезпечення свободи слова та професійної діяльності журналістів в Україні : монографія. Харків: Панов, 2016. 488 с.

7. Поклонська О. І. Права та обов'язки журналіста як основа ефективного функціонування засобів масової інформації // Форум права. 2017. № 3. С. 166–171.
8. Харенко О. В. Інформаційно-правовий статус друкованих засобів масової інформації // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція. 2015. Вип. 16(1). С. 82-86.
9. Харенко О. В. Правове регулювання відмови у державній реєстрації друкованого засобу масової інформації // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2015. Вип. 35(1.3). С. 41-46.

II. Допоміжна

1. Інформаційний простір України: Словник-довідник законодавчих термінів: довідково-навчальне видання / автор-укладач Я.О.Чепуренко / Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. Київ: “Освіта України”, 2008. 544 с.
2. Інформація та реклама в Україні: зб. законодав. і нормат. актів: (офіц. текст)/ упоряд. Ю.В. Паливода. Київ: ПАЛИВОДА А.В., 2010. 440 с.
3. Каткова Т. Г. Інформаційне право. Практикум: навч. посіб. Харків: Право, 2019. 108 с.
4. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України: Посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І.Франка, 2006. 352 с.
5. Основи інформаційного права України: навч. посіб./ В.С. Цимбалюк та ін. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ: Знання, 2009. 414 с.
6. Марущак А. Доступ до інформації: права журналістів. [Електронний ресурс]: http://www.uapp.org/uk/legal_library/11/21.html.
7. Приступенко Т.О. Теорія журналістики: Етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації: навч. посіб. Київ, 2011. 351 с.
8. Марущак А.І. Інформаційне право: доступ до інформації: навч. посіб. Київ: КНТ, 2007. 532 с.
9. Цимбалюк В.С. Інформаційне право (основи теорії і практики). Монографія. Київ: “Освіта України”, 2010. 388 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Сайт Організації Об'єднаних націй <https://www.un.org>
2. Сайт Європейського суду з прав людини <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/ukr&c>
3. Сайт справ Європейського суду з прав людини <https://hudoc.echr.coe.int/rus>
4. Сайт Міністерства культури та стратегічних комунікацій України <https://mcsc.gov.ua/>
5. Сайт Центру демократії та верховенства права <https://cedem.org.ua/>
6. Сайт Харківської правозахисної групи <http://khpg.org/>